

Gledališče

Petr Zelenka: Odhodi vlakov

režija **Primož Ekart**

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Na Mali sceni Mestnega **gledališča ljubljanskega** je uprizorjen tekst češkega avtorja Petra Zelenke *Odhodi vlakov*. Besedilo, ki ga je izbral pokojni Jernej Šugman in bi ga moral tudi režirati, je močno navdihnjeno z deloma Michaela Frayna *Kitajci* in *Hrup za odrom*. To je igra o igralskem poklicu, o izzivih, ki jih predstavlja, in o ljubezni do tega poklica.

Režija predstave je enakomerno posvečena uprizoritvi odrskega in zaodrškega dogajanja, odigran prizor gledamo v enaki meri in trajanju tudi kot voajerji v zaodruju. Režija Primoža Ekarta je koherentna, izčiščena in dramaturško jasna, toda ponekod preveč razvlečena in premalo ritmična.

Scenografijo (scenografka uprizoritve je Vasilija Fišer) sestavlja petero vrat, od katerih so uporabljena samo troja, jedilna miza in stoli. Vrata, postavljena druga ob druga v ravno linijo, ločujejo oder na prostor javnega in zasebnega. Na hrbtni strani vrat sta sama, tam ni gostov in tudi občinstva ne. Igralca prestavljata scenografske elemente tako kot liki, ki jih igra v tej meta-gledališki predstavi, kot tudi v vlogi Igralca in Igralke, ki se pripravljata na to predstavo. Scenografija je funkcionalna, brez odvečnih elementov. Tako kot kostumografija (tudi slednjo podpisuje Vasilija Fišer) je umeščena v zgornji srednji družbeni sloj, ki je tudi najpogosteje zastopan v sodobnih uprizoritvenih umetnostih, kar vzpostavi možnost univerzalnosti med prostoroma na obeh straneh vrat. Oboje se spremeni na polovici predstave, ko gledalca obrneta vrata ter se preoblečeta v delovna oblačila, tako kot na pripravah na predstavo. Prehod (tema na odru, ohrani se le toliko svetlobe, da igralca vidita, kaj delata) ni zrežiran najbolj spretno, nosi pa jasen znak

spremembe perspektive. Glede na to, da je to očitno predstava, razdeljena na dva dela, bi bil odmor mogoče elegantnejša rešitev.

Igralca Mojca Funkl in Primož Pirnat odigrata več vlog. V prvem delu igrata dva oziroma tri like, ki se dobijo na večerji, v drugem pa Igralko in Igralca, sodelavca in nekdanja partnerja. Pluralnost vlog iz prvega dela prinaša predvsem vpogled v njun široki igralski razpon, čeprav za jasnost zgodbe ne bi bilo nujno odigrati toliko vlog. Že iz premise o večerji nekaj parov in enega nekdanjega partnerja, ki je vabljen po pomoti, je smiselno pričakovati nerodne zaplete in bizarne incidente še pred večerjo. Goste odigrata umetelno, s povišanimi glasovi in pretiravanjem v gibu, medtem ko se v vlogi Igralca in Igralke umirita, sta bolj sproščena in se manj hektično premikata po odru, postaneta skoraj romantična. V drugem delu se pripravljata na predstavo, ki jo igrajo po dolgem času in očitno tudi zadnjič. Oba sta bila vmes zaposlena z drugimi projekti, bolj in manj zanimivimi, od govorov na odprtju bencinskega servisa do branja voznega reda vlakov (od tod tudi naslov). Odpre se že nešteto krat načeta tema, ali naj bi igralci za izpolnitev poslanstva (oziroma umetniki nasploh) delali samo »visoko« umetnost ali je

dovoljeno sprejemati komercialne projekte in se še vedno deklarirati za umetnika in intelektualca. To in podobna vprašanja si je zastavila marsikatera umetniška ekipa v slovenskem prostoru zadnjih nekaj let, tako da je to vsekakor aktualno vprašanje. Toda v *Odhodih vlakov* je bolj izpostavljen odnos med igralcema, bolje rečeno, med nekdanjima partnerjema, ki se srečata po dolgem času. Ni jasno, ali je fokus predstave na ljubezni do igre ali na ljubezni do nekdanje partnerke, kmalu tudi nekdanje soigralke. V vsakem primeru kljub razpadu produkcije in produkcijskih pogojev (kar bi bila bistveno bolj zanimiva in pereča tema za uprizoritev), iz ljubezni do česar koli že, igralca izpeljeta predstavo in vmes na novo odkrijeta ljubezen do dela, ki te izpolnjuje, seveda pa tudi drug do drugega. Gledamo torej precej idealizirano verzijo igralskega poklica. Predstava je korektno izvedena, brez večjih napak (z izjemo prepočasnega ritma), vsak član ekipe svoje delo dobro opravi. Škoda je, da ni bilo več časa posvečenega pripravam na predstavo, z mogoče več avtorskimi dovtipi in več preizpraševanja o delu igralca ali umetnika, tako pa gledamo predvidljivo postavitev, ki je bolj melodramatična kot komična.

NIKA ŠVAB

Primož Pirnat in Mojca Funkl v *Odhodih vlakov* FOTO PETER GIODANI